Falusi élet

11921 katasztrális holdon termeltünk szaporításra vetőmagot a múlt évben a megyében

Magasabb színvonalú növénytermesztés el sem képzelhető nemesített vetőmagvak használata nélkül. Mezőgazdaságunk fejlődésében, terméseredményeink emelkedésében nem utolsó helyen szerepel a nemesített vetőmagvak használata, mint olyan tényező, amely a fejlődést, a jobb eredményeket elősegíti, biztosítja. Vetőmag nemesítő intézményeink s a szakemberek egész gárdája fáradtságot, csüggedést nem ismerő munkával, népi államunk pedig hatalmas összegű ádozatvállalással teremtették meg a magnemesítés alapjait és építették ki szélesre annak kereteit. A vetőmag nemesítő intézetekben előállított, a kísérleti telepeken termelésben leellenőrzött magvak tovább szaporításra, az állami gazdaságok és fejlettebb szövetkezeti gazdaságok termelésébe kerülnek, hogy az évről évre fokozódó igényeket, évről évre fokozódó termeléssel elégíthessük ki.

Ebben a munkában megyénk mezőgazdasága közel 12 000 katasztrális holdon folytatott szaporításos vetőmagtermelésel vett részt.

Az előző évben 10 567 katasztrális hold volt az erre a célra használt szántóterület, s hogy egy év alatt a növekedés 1354 katasztrális holddal 11 921 katasztrális holdra emelte a területet egyaránt igazolja a nemesített vetőmag igény és termelés fokozását.

A szaporításos vetőmagtermelésben túlnyomó részben állami gazdaságaink vesznek részt, de évről évre jelentősebb terület aránnyal szerepelnek termelőszövetkezeti gazdaságaink is, amelyeknek aránya a területből 1959-ben a 25 százalékot érte el, az elmúlt évben azonban a 30 százalékot közelítette meg.

A nemesített vetőmagvak termesztése négy növénycsoport között oszlik meg, s ez a négy csoport: a gabonafélék, a kukorica, a burgonya és az apromagvak, illetőleg takarmánynövények csoportja.

A gabonafélék nemesített vetőmagjait az elmúlt évben 8722 katasztrális holdon, a burgonya nemesített vetőmagjait az elmúlt évben 2656 katasztrális holdon, takarmánynövények vetőmagjait 488 katasztrális holdon, kukoricából pedig kizárólagosan fajta fenntartása céljából, az aranyözön vetőmagját termesztettük nemesített minőségben 55 katasztrális holdon. Ezeket az arányokat indokolná teszik megyénk mezőgazdaságának termelési adottságai, amelyek az állattenyésztés domináló jelentősége mellett erősen kidomborítják a gabonafélék, a burgonya és a takarmánynövények termelésének jelentőségét is.

A gabonafélék közül megyénk területén a búzafajták nemesített vetőmagjait 4227 katasztrális holdon szaporították tovább, a rozs és árpafélék — őszi és tavaszi — vetőmagjainak kapacitásos termelésére kereken 2—2 ezer katasztrális holdat állítottunk be.

Ez a termelés közel 35 ezer mázsa tovább szaporított nemesített vetőmagot biztosított mezőgazdaságunk számára, amelyből kiváló minőségű volt 4600 mázsa, I. osztályú 13 800 mázsa és II. osztályú volt 16 560 mázsa vetőmag.

A minősített terméseredmények mellett természetesen nagy arányokban szerepelnek olyan szaporításos területek, amelyek — a minősítés során „kiestek" vagy is a termelés nem felelt meg azoknak a követelményeknek, amelyeket illetékes szervek a termeléssel szemben felállítottak. Ennek oka túlnyomó részben az idegen kultúrmagvakkal való fertőzöttség volt, ami bizony a gondatlanság következményének tekinthető.

Megyénk területe különleges adottságokkal rendelkezik a burgonyatermesztés terén.

Kiváló minőségben nagy terméseket tudunk elérni a különböző burgonyafajták termelésében, különösen a zirci járás területén, s ez a lehetőség arra kötelezi mezőgazdaságunkat, hogy a nemesített burgonyafajták vetőgumóit minél nagyobb területen szaporítsuk egész megyénk, s más megyék vetőmagigényének kielégítése céljából.

A burgonya szaporításos gumótermelése természetesen azt a célt is szolgálja, hogy a kísérleti telepeken kiértékelt fajták további termelési eredményeit is feltárja, s ennek érdekében szaporításos termelésükben a következő fajták szerepelnek az alábbi területekkel:

aranyalma	**1235 kat. hold**
kisváradi rózsa	**264 kat. hold**
Margit	**674 kat. hold**
Merkur	**218 kat. hold**
ackersegen	**110 kat. hold**
somogyi kifli	**16 kat. hold**
somogyi sárga	**125 kat. hold**
Casanova	**14 kat. hold**

A burgonya vetőgumó szaporításos termelésének végső eredményei a vermek tavaszi felbontása idején válnak ismeretessé: az előzetes adatok, amelyek a bevermeléskor nyertek megállapítást azt mutatják, hogy a szaporításos terület 66 százalékán jól minősült a termelés, — az átlagtermés pedig megközelítette a katasztrális holdankénti 70 mázsát. Vetőmagfelügyelőségünk szakszemélyzete a 2656 katasztrális holdon termelt közel 200 ezer mázsa gumótermést részesített alapos vizsgálatban, s ennek a munkának eredményeként 2326 katasztrális hold gumótermék nyerte el az „alkalmas" minősítést, s 330 katasztrális hold termését zárta ki az ellenőrzés a további termelésből.

Megyénk területén fokozódik a kukoricatermesztés jelentősége is. Jóllehet éghajlati és talajtulajdonságaink a kukorica termesztését a múltban szűk keretek közé szorították. A nagy termést adó korai kukoricafajták termelése azonban évről-évre előtérbe kerül, s ebben a tekintetben a Martonvásári 40—42 fajták tűnnek ki, s ezek mint hibrid fajták más megyék termeléséből kerülnek hozzánk. Különös jelentőséggel emelkedik ki a silókukorica termelés jelentősége, amelynek szolgálatában szintén hibridfajták vetőmag termelése áll. Mint említettük

az Aranyözön kukorica fajta fenntartása céljából 55 katasztrális holdon folyt megyénkben vetőmagtermelés, ezen a területen tudtuk biztosítani azt a szigorúan megkövetelt szelektált körzetet, amely a fajtatisztaságot biztosítani tudja.

Nagy jelentősége van megyénk mezőgazdasági termelésében az apromagvak, a takarmánynövények termelésének is. Itt is nagy szükség van arra, hogy évről évre nagyobb, biztosabb termést adó nemesített vetőmagot adjunk a termelés szolgálatába. Különösen kiemelkedő szerepe van ebben a tekintetben a biborherének, amelynek nemesített vetőmagját 150 katasztrális holdon szaporítottuk tovább és a bükkönyféleknek, amelyek adatainkban 160 katasztrális holdnyi területtel szerepelnek.

Südy Sándor

Nem ülnek tétlenül

KIS KÖZSÉG *Zalagalsa, de szorgalmas emberek lakják. A téli napokban is mindig találtak maguknak elfoglaltságot. Rendbetették, előkészítették a munkaeszközöket és amikor az idő engedte, a fogatokkal trágyát hordtak a földekre. A jó termést alapozták meg a talaj megfelelő előkészítésével.*

Az igyekezet, a megelégedés és a többre törekvés ösztönzi az Összefogás Termelőszövetkezet tagságát. Az idén jóval eredményesebben akarnak gazdálkodni, mint tavaly, amikor néhány ok miatt valamivel alacsonyabb lett az egy munkaegységre jutó érték a tervezettnél. Termelési terveket is ennek megfelelően állítottak össze.

A terveket mindenre kiterjedő figyelemmel készítették el. Mielőtt a közgyűlés elé kerültek az elképzelések jóváhagyás végett a tagság brigádonként és munkahelyenként megvitatta. A megbeszélés hasznos volt. A tagok számos életrevaló ötletet és javaslatot adtak a vezetőségnek. Kifejezésre juttatták ugyanakkor azt is, hogy a tudásuk javát adják a terv megvalósításához. A vezetőség is kéri ezt, amikor hangsúlyozza, hogy a növénytermelésnél szükséges 62 munkaerőt, az állattenyésztésnél 17 dolgozót mindenkor biztosítani kell.

A ZALAGALSAI *Összefogás Termelőszövetkezetnek 633 hold szántóföldje van, s 255 holdat tesz ki a rét, a legelő és az erdő. Ekkora gazdaság a szövetkezet minden tagját foglalkoztatni tudja. A terv szerint az idén ugyanis 260 holdon kenyérgabonát, 76 holdon takarmánygabonát, 120 holdon szálastakarmányt, 74 holdon kukoricát, 74 holdon egyéb kapásnövényt és 20 holdon silókukoricát termelnek. A tartalékolásban, a vetőmag bizosításán stb. kívül értékesítési szerződésüknek tesznek eleget és 600 mázsa kenyérgabonát adnak közfogyasztásra. A tsz-ben a munkák elvégzésére összesen 31 ezer munkaegységet terveztek.*

A zalagalsai Összefogás Termelőszövetkezet elkészült 1961. évi tervének egyik szembetűnőbb vonása az állattenyésztés nagymérvű fejlesztése. A termelőszövetkezeti községben az esztendő végére jelentősen növekszik majd a törzsállomány s több hízott marhát és sertést, valamint baromfit adnak a népgazdaságnak mint ezelőtt. Elhatározásuk szerint teheneik számát 10 darabbal növelik, 50 darab hízottmarhát, 170 darab hízottsertést 4 ezer 750 darab baromfit és 800 hektoliter tejet értékesítenek. 12 darab hízott sertést pedig saját szükségletük kielégítésére használnak fel.

A SZÖVETKEZETBEN *az elmúlt években megteremtették a további fejlődés alapjait. Munkaeszközöket vásároltak, építkeztek és a jószágállomány növeléséhez, a hizlalási tervük teljesítéséhez elegendő takarmányról is gondoskodtak. A górékban és a magtárban tárolt abraktakarmányon kívül természetesen kihasználják az állami takarmányjuttatási akció lehetőségeit is.*

A zalagalsai szövetkezeti gazdák szorgalmas munkájának az eredménye, hogy biztos megélhetést nyújt nekik az Összefogás Termelőszövetkezet.

(a—n)

Ároktisztítási munkák a pápai járás termelőszövetkezeteiben

A pápai járás termelőszövetkezeteinek nagy részében évről évre vízkár veszély teszi bizonytalanná a termelést, és sok esetben csökkenti a várható terméshozamokat is.

A pápai járás termelőszövetkezetei a járási tanács vb. mezőgazdasági osztályának segítségével 1961. évre úgynevezett árokjavítási tervet készítettek. Az árkolási terv szerint ez év tavaszán és a jövő ősszel 46 ezer folyóméter árkot fognak kitisztítani és karbantartani, 8000 folyóméter új árkot létesítenek, és 19 000 köbméter földet mozgatnak majd meg a termelőszövetkezetek.

Ebben a munkában élenjár a lovászpatonai Új Élet Termelőszövetkezet, ahol már jelenleg több mint 300 folyóméter árkot kitisztítottak, és közel 200 köbméter földet mozgattak meg.

Szükséges, hogy a többi termelőszövetkezetek is gyorsabb ütemben végezzék ezt a munkát. A tavaszi mezőgazdasági munkák megkezdése előtt több idő áll rendelkezésre és több ember jut az árkolási munkákhoz.

A méhészet a nagyüzemi gazdaság fontos tartaléka

A méhészkedés nálunk eddig főleg a nyugdíjasok mellékfoglalkozása volt. Az utóbbi években azonban kezd a méhészet nagyüzemi formája kialakulni. Megyénkben harminckét méhész szakcsoport működik, 710 taggal. Ezenkívül Veszprémben és Pápán méhészszövetkezet van, 436 taggal. A megyei méhész szakcsoportok és méhész szövetkezetek a tavalyi évben majdnem tizenhárom vagon mézet adtak el.

A méz értékesítésére a termelőszövetkezetek szerződést köthetnek a földművesszövetkezetekkel. A méhészettel foglalkozó termelőszövetkezeteknek célszerű 80—100 méhcsaládot beszerezni, ezek gondozását egy ember el tudja látni. Emellett a pergetéshez és a vándoroltatáshoz kisegítő munkaerőre is szükség van. Egy-egy méhész a 80—100 méhcsalád évi kezelésével 5—600 munkaegységet keres. A méhcsaládok átlagos méztermelése öthat kilogramm, de fejlett családoktól kedvező körülmények között 10—20 kilogramm is várható. A megyei átlag tavaly családonként majdnem 12 kilogramm volt. A monoszlói Egyetértés Termelőszövetkezetnél a méhcsaládok pergetési átlaga 18 kilogramm volt, és a szövetkezet részére a méhészet 55 ezer forint hasznot hozott.

Egy kilogramm méz előállításához a méheknek körülbelül 2 millió akácvirág, vagy ötmillió baltacim virág, vagy 7,5 millió vöröshere virág nektárját kell összegyűjteni. Egy méhcsalád egyetlen napon 30—40 millió virágot képes megtermékenyíteni.

Egy kísérlet alkalmával egy meggyfát sűrű fátyollal borítottak le, hogy a méhek ne jussanak hozzá a virágjaihoz. A mellette levő fát szabadon hagyták. A letakart fán egy, a le nem takart fán 18 kilogramm gyümölcs termett. Ugyancsak egy kísérlet alkalmával a méhek közelében levő lóhere egy holdja 2,98 mázsa, a méhektől távol levő lóhere egy holdja pedig 1.68 mázsa magtermést adott. Azok a szövetkezetek, amelyek méhészettel foglalkoznak, 50 százalékkal több lucernamagot csépeltek, mint azokban az években, amikor nem volt méhészetük.

A mi mezőgazdaságunkban is nagy jelentősége van a méhekkel való megporzás megszervezésének, mert fejlett gyümölcstermelésünk van, jelentős lóhere- és lucernamag termesztők vagyunk. Megyénkben jelenleg 19 termelőszövetkezetnek van méhészete. Méhészet céljára, Kondor Géza megyei méhészeti szaktitkár tájékoztatása szerint 400 ezer forint van biztosítva, amelyet középlejáratú, öt év alatt visszafizetendő hitel formájában igénybe vehetnek a termelőszövetkezetek.

Szentgyörgyvári Vendel

Talajjavítók Apácatornán

Javítják a talajt az apácatornai határban. A Talajjavító Vállalat dolgozói 215 katasztrális holdnyi savanyú, humuszszegény területet tesznek rövidesen termőbbé. Ezen az összefüggő táblán az Új Élet Termelőszövetkezet tagjai eddig nem tudtak eredményes takarmánytermelést folytatni, a jövőben azonban meglesz erre is a lehetőség. A vállalat dolgozói főként mészszapot és tőzeget hordanak a földekre, hogy már az idén is nagyobb termelési eredmények legyenek, mint tavaly. A szükséges költségeket 125 ezer forint hosszúlejáratú hitelből fedezi a termelőszövetkezet.

Növényvédelmi tanácsadó

Védekezzünk a csócsáró ellen

A csócsáró őszi táplálkozását a téli egy fagyok elmúlta után tovább folytatja. Kártétele kora tavasszal éri el tetőpontját. A csócsáró kócszerűvé rágja össze a gabona leveleit, a lágy részeket kiszívja, a kemény levélereket pedig hátrahagyja. A kártétel foltosan terjed, főleg azokon a helyeken, ahol az előző évben a kepék voltak.

A pusztuló gabonafoltok már meszszről szembetűnők és felhívják a figyelmet a fertőzésre. A csócsáró kisebb gyalogutat is képes megtenni. Így azokról a táblákról, ahol az elmúlt év őszén a szántás után élelem nélkül maradt, átmegy a szomszéd gabonatáblákra. Kártétele ilyenkor nem folt alakú, hanem a tábla szélétől befelé terjedő „frontális" kártétel. Ott okoz komoly károkat, ahol nincs kialakítva a helyes vetésforgó, és többször gabona kerül gabona után.

A lárvák éjjel rágnak, napközben pedig a talajban tartózkodnak, a maguk készítette, 10—15 cm mély, aknaszerű lyukakban. A növényzetet rendszerint annyira károsítják rágásukkal, hogy az annak következtében többnyire elpusztul. Ha időben nem figyelünk fel a kártételére, olyan súlyos kárt tud okozni, melynek következtében az egész gabonatáblát ki kell szántani.

Védekezés: A legfontosabb a helyes vetésforgó betartása, és az aratás utáni tarlóhántás elvégzése. Jó eredményt biztosít a vegyszeres védekezés, mely katasztreri holdanként 25 kg HCH egyenletes kiporozásával történik. Fontos, hogy a vetéseket állandóan figyeljük és ha kártétel mutatkozik, azonnal végezzük el a védekezést!

Bodrossy Erik
a Veszprém megyei Növényvédő Állomás üzemgazdásza